

תכנות מונחה עצמים בשפת C++

תרגול מספר 1
אוהד ברזילי
אוניברסיטת תל אביב

חדש חדיש ומחודש

תוספות של C++ לשפת C

Hello World

```
#include<iostream>

using namespace std;

int main()
{
    cout << "Hello World\n";
}
```

Scopes

- בלוק חדש נוצר ע"י: { בלוק חדש }
- ניתן להגדיר משתנים חדשים איפה שרוצים (כמעט)
- טווח הכרה וטווח קיום של משתנים
- כל משתנה יוכר מהנקודה שבה הוגדר ועד לסיום הבלוק הפנימי ביותר שבו הוגדר
- משתנה יקרא גלובלי אם הוא נמצא מחוץ לכל פונקציה, מחלקה, מרחב שמות או בלוק
- הגדרות של משתנה בבלוק פנימי מסתירות הגדרות עוטפות והגדרות גלובליות

Scopes

```
int x ; // global x

void f ()
{
    int x ; // local x hides global x
    x = 1 ; // assign to local x
    {
        int x ; // hides first local x
        x = 2 ; // assign to second local x
        ::x = 2 ; // assign to global x
    }
    x = 3 ; // assign to first local x
}

int * p = &x ; // take address of global x
```

הגדירי משתנים מקומיים ב scope קטן ככל הניתן

■ למשל, במשפט אתחול של for:

```
for (int i=0; i<10 ; i++) {...}
```

■ למשל, בתוך תנאי ה if:

```
if (double d = prim (true))
{
    left /= d ;
    break ;
}
```

אחרת...

```
double d ;
// ...
d2 = d ; // oops!
// ...
if (d = prim (true ))
{
    left /=d;
    break;
}
// ...
d = 2.0; // two unrelated uses of d
```

העמסת פונקציות

- נממש את `max` המקבלת שני ארגומנטים ומחזירה את הגדול מביניהם
- בשפת C יש לממש `max` נפרדת (בשם נפרד) עבור כל טיפוס:
  - `double max_double(double x, double y)`
  - `long max_long(long x, long y)`
- העמסת פונקציה מאפשרת הגדרת פונקציות שונות בשם זהה ובלבד שלא תהיה להן אותה חתימה (טיפוס ומספר ארגומנטים)

העמסת פונקציות

■ בשפת C++ ניתן להגדיר:

- `double max(double x, double y)`
- `long max(long x, long y)`

■ איזו מהפונקציות תופעל במקרים הבאים:

- `max(1L , 1L); // max(long,long)`
- `max(1.0 , 1.0); // max(double,double)`
- `max(1L , 1.0); // error ! Ambiguous`
- `max(1 , 1); // error ! Ambiguous`

העמסת פונקציות

המהדר מנסה למצוא את הגרסה המתאימה ביותר עבור כל קריאה לפונקציה על פי טיפוס הארגומנטים של הקריאה לפי הסדר הבא:

1. התאמה מדויקת (או המרה טריויאלית)

- מערך למצביע, פונקציה למצביע לפונקציה, הוספת `const`

2. קידום (promotion)

- `bool, char, short` ל- `int` וגרסאות ה- `unsigned`
- `float` ל- `double` , `double` ל- `long double`

העמסת פונקציות

.3 ביצוע המרות סטנדרטיות

- int ל- double ולהיפך
- upcasting
- מצביע לטיפוס ל- void *
- unsigned int ל- int

.4 המרות שהוגדרו ע"י המשתמש

.5 פונקציות שהוגדרו ע"י ... (שלוש נקודות)

אם לא נמצאת התאמה או שנמצאות שתי התאמות "באותה רמה" או שפרמטרים שונים מתאימים לפונקציות שונות המהדר מודיע על אי בהירות (ambiguity)

ערכי ברירת מחדל לארגומנטים - מוטיבציה

- הפונקציה `int compute(int x, int base)` מבצעת חישוב כלשהו על הארגומנט `x` בבסיס ספירה `base`
- בדרך כלל קוראים לה בבסיס עשרוני והמשתמשים מעוניינים לחסוך את הצורך להעביר לה 2 ארגומנטים
- בסיס הספירה יועבר רק אם הוא שונה מ-10
- לדוגמא כאשר המתכנת כותב `compute(a)` כאילו נכתב: `compute(a, 10)`

ערכי ברירת מחדל לארגומנטים (default arguments)

- נצהיר על הפונקציה כך:
`int compute(int x , int base=10);`
- אם מימוש הפונקציה (definition) מופרד מההצהרה (הכרזה, declaration) על הפונקציה ערכי ברירת המחדל יופיעו רק בהצהרה
- ערכי ברירת מחדל ניתנים לכל הארגומנטים החל ממקום מסוים והלאה

ערכי ברירת מחדל לארגומנטים (default arguments)

- העמסה בשילוב עם ערכי ברירת מחדל עלולה ליצור ambiguity, למשל בהגדרת הפונקציות:
`int compute(int x , int base=10);`
`int compute(int x);`
- איזו פונקציה תיקרא ?
  - `compute(4,16)` // הפונקציה הראשונה
  - `compute(4)` // שגיאת קומפילציה

העברה by value והעברה by reference

- בשפת C נתונים מועברים לפונקציה ומוחזרים ומפונקציה ע"י העתקתם (by value)
- גם מצביעים מועתקים!
- לא ניתן לשנות נתון המועבר לפונקציה
- ב C++ ניתן לבחור האם רוצים להעביר העתק של הנתון או את הנתון עצמו (by reference)

C-Style swap

```
void swap(int x , int y)
{
    int temp = x;
    x = y;
    y = temp;
}
```

מה יודפס ?

```
int main()
{
    int x=3, y=4;
    printf("before swap: x=%d y=%d\n",x,y);
    swap(x,y);
    printf("after swap: x=%d y=%d\n",x,y);
}
```


C-Style swap

```
void swap(int *x , int *y)
{
    int temp = *x;
    *x = *y;
    *y = temp;
}
```

מה יודפס ?

```
int main()
{
    int x=3, y=4;
    printf("before swap: x=%d y=%d\n",x,y);
    swap(&x,&y);
    printf("after swap: x=%d y=%d\n",x,y);
}
```

C++ Style swap

```
void swap(int& x , int& y)
{
    int temp = x;
    x = y;
    y = temp;
}
```

מה יודפס ?

```
int main()
{
    int x=3, y=4;
    cout << "before swap: x=" << x << " y=" << y << endl;
    swap(x,y);
    cout << "before swap: x=" << x << " y=" << y << endl;
}
```

החזרה by reference

```
struct point {int x,y};

int &getX(point *p) {return p->x;}

int main()
{
    point p = {3,4};
    getX(&p) = 5;
    cout << "p.x = " << p.x << endl;
}
```

מה יודפס ?

const by reference

- פונקציות אשר מקבלות משתנים by reference משיקולי נוחות יציינו כי אינן משנות ערכים אלו ע"י הוספת `const`

```
void lo_naganu(const int &x) ;
```

- פונקציות המחזירות ערכים by reference משיקולי נוחות יגנו על ערכים אלו ע"י הוספת `const` לטיפוס הערך המוחזר

```
const int &alti_gabo(point *p);
```

const with pointers

■ כאשר מצביע לטיפוס כלשהו מוגדר כקבוע (const) האם אסור לשנות את הנתון או את המצביע?

- כאשר ה const מופיע בתחילת ההגדרה – הנתון המוצבע הוא קבוע
- כדי לציין שהמצביע עצמו קבוע נחליף את ה - * שבהגדרת המצביע ל- *const

אפשר דוגמא?

```
void f1 (char *p)
{
    char s[] = "Gorm";

    const char * pc = s ; // pointer to constant
    pc [3 ] = 'g ' ; // error: pc points to constant
    pc = p ; // ok

    char *const cp = s ; // constant pointer
    cp [3 ] = 'a ' ; // ok
    cp =p; // error: cp is constant

    const char *const cpc = s ; // const pointer to const
    cpc [3 ] = 'a ' ; // error: cpc points to constant
    cpc = p ; // error: cpc is constant
}
```

קלט \ פלט

■ פלט בעזרת ה"פקודה" cout:

```
□ cout << "hello world\n"  
□ int i = 10;  
  cout << "i = " << i << endl;
```

■ קלט בעזרת ה"פקודה" cin:

```
□ int i;  
  cin >> i;
```

```
■ #include<iostream>
```

קלט \ פלט

■ אין צורך בטיפוסים – איך?

■ אין צורך בהעברת כתובתם של משתני הקלט – איך?

■ מייתר את השימוש בספרייה `stdio.h`

מה חדש?

- הקצאת זכרון דינאמית תעשה בעזרת האופרטור `new` (מילה שמורה) המחליף את `malloc`
- `new` מקבלת כארגומנט שם טיפוס, מערך או פונקציית אתחול (בנאי):

```
□ int *i = new int;           // הקצאת int
□ int *i = new int[10];      // הקצאת מערך של 10 int
□ int *i = new int();        // הקצאת int מאותחל לאפס
```

לשחרר את וילי

- שחרור זכרון שהוקצה דינאמית יעשה בעזרת האופרטור `delete` (מילה שמורה) המחליף את `free`
- `delete` מקבלת כארגומנט מצביע שהוקצה ע"י `new` ומשחררת את הזכרון שהוקצה

```
□ delete i;                   // שחרור נתון בודד
□ delete []arr;               // שחרור מערך
```

עבודה עם מערכים

- תוכנית C++ לא אמורה להכיל מערכים כלל
- לשם כך הומצא מבנה הנתונים `vector<T>` אשר חוסך למתכנת את ההתמודדות עם ניהול זכרון (ע"י פונקציות כדוגמת `realloc()`) הטומן בחובו באגים לעתיד
- מחרוזות (מערכים מטיפוס `char *`) יוחלפו בטיפוס הסטנדרטי `string`

הערות

- יותר משורה אחת: `/* ... */`
- עד סוף השורה: `//`
- בשפת JAVA הוסיפו סוג נוסף - הערות לצורכי תיעוד: `/** ... */`

הפרה-פרוססור עשה את שלו - הפרה-פרוססור יכול ללכת

■ הגדרת קבועים:

```
const int MAX = 100;
```

■ הגדרת סדרת קבועים:

```
enum traffic_lights { RED=1 , YELLOW , GREEN };
```

■ המילה השמורה `inline` מבקשת מהמהדר ל'פרוש' את הגדרת הפונקציה בכל קריאה:

```
inline int max(int a, int b)
{
    return a > b ? a : b ;
}
```

bool

■ טיפוס חדש לטיפול בערכים בולאנים

■ הליטרלים `true` ו-`false` הן חלק מהשפה (מילים שמורות)

■ ניתן להמיר ערכים בולאנים למספרים שלמים לפי כללי ההמרה הרגילים (להבדיל מ Java למשל)

עוד מילים שמורות חדשות בשפה...

C++ Keywords That Are Not C Keywords					
<i>and</i>	<i>and_eq</i>	<i>asm</i>	<i>bitand</i>	<i>bitor</i>	<i>bool</i>
<i>catch</i>	<i>class</i>	<i>compl</i>	<i>const_cast</i>	<i>delete</i>	<i>dynamic_cast</i>
<i>explicit</i>	<i>export</i>	<i>false</i>	<i>friend</i>	<i>inline</i>	<i>mutable</i>
<i>namespace</i>	<i>new</i>	<i>not</i>	<i>not_eq</i>	<i>operator</i>	<i>or</i>
<i>or_eq</i>	<i>private</i>	<i>protected</i>	<i>public</i>	<i>reinterpret_cast</i>	<i>static_cast</i>
<i>template</i>	<i>this</i>	<i>throw</i>	<i>true</i>	<i>try</i>	<i>typeid</i>
<i>typename</i>	<i>using</i>	<i>virtual</i>	<i>wchar_t</i>	<i>xor</i>	<i>xor_eq</i>

C++ Keywords That Are C Macros						
<i>and</i>	<i>and_eq</i>	<i>bitand</i>	<i>bitor</i>	<i>bool</i>	<i>compl</i>	<i>false</i>
<i>not</i>	<i>not_eq</i>	<i>or</i>	<i>or_eq</i>	<i>true</i>	<i>wchar_t</i>	<i>xor</i> <i>xor_eq</i>

`static_cast<new_type>`

■ המרת טיפוסים מפורשת ע"י המשתמש:

```
void f(void *x)
{
    char *str = static_cast<char *>(x);
    cout << str;
}
```

סמוך עליי - אני יודע
מה אני עושה...

